

Notitie voor: Examenstichtingen Examenwerk, Stem, SOESV, ESTEL, Examenplatform Entree, StECI, Groene Norm en scholen
Van: Examenservices
Datum: 2 april 2020
Betreft: **Aanpassing examinering tijdens coronamaatregelen**

Aanleiding

Door de coronamaatregelen hebben we te maken met de situatie dat niet alle examens uitvoerbaar zijn. We krijgen vanuit veel scholen de vraag hoe zij hiermee moeten omgaan en of wij als examenleveranciers examens kunnen aanpassen.

In dit document doen we een aantal suggesties. Daarbij sluiten we aan op de mbo-brede afspraken over aangepaste examinering als gevolg van de corona-maatregelen:

- [Handreiking verantwoord diplomabesluit](#)
- [Servicedocument mbo-aanpak corona-virus](#)

Voorstellen

Aanpassing afname- en beoordelingsmogelijkheden

We willen de examenstichtingen en vooral de scholen ondersteunen door suggesties te doen voor aangepaste afname- en beoordelingsmogelijkheden. Het servicedocument maakt formeel geen onderdeel uit van de exameninstrumenten en kan door alle scholen worden gebruikt om zelfstandig in iedere situatie een verantwoorde afweging te maken.

Aanpassing exameninstrumenten

Waar nodig zullen we namens de examenstichtingen ook exameninstrumenten aanpassen. Het wijzigen van examens betekent dat we een aantal stappen moeten doorlopen voor ontwikkeling en vaststelling. De reguliere processen zijn niet toegerust op de dynamiek van de corona-maatregelen en ook aangepaste procedures vragen enige doorlooptijd. Het risico blijft dat gewijzigde examens door nieuwe corona-maatregelen worden achterhaald voordat ze kunnen worden ingezet.

Aanpassing afname- en beoordelingsmogelijkheden		
Optie	Toelichting	Overwegingen
Praktijkexamens		
Simulatie	<p>Simulatie kan een oplossing zijn wanneer de activiteiten niet meer in de beroepspraktijk kunnen worden uitgevoerd, zoals in de horeca of de evenementenbranche.</p> <p>De opdrachten kunnen dan in rollenspel worden uitgevoerd.</p> <p>Daarbij is het belangrijk de richtlijnen van de overheid en RIVM te volgen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De examenopdrachten blijven dezelfde opdrachten. • Het beoordelingsformulier blijft hetzelfde.

	Neem indien mogelijk het examen op. Beoordelaars kunnen dan op afstand beoordelen.	
Eén in plaats van twee beoordelaars	Om de intersubjectiviteit te borgen, is in veel gevallen afgesproken dat bij het examen in principe twee beoordelaars aanwezig zijn. In uitzonderlijke omstandigheden kan daarvan worden afgeweken.	<ul style="list-style-type: none"> • Bekijk samen met de examencommissie op welke manier de objectiviteit zoveel mogelijk geborgd kan worden, bijvoorbeeld door (een deel van) het examen op te nemen of een uitgebreide toelichting te vragen van de beoordelaar in het beoordelingsprotocol. • Zorg ervoor dat over de volledige examinering sprake is van verschillende beoordelaars.
Examenonderdelen bewijs en of mondeling	Indien een examen bewijs en/of mondeling een onderdeel is van de beoordelingsmix dan kunnen deze examens worden afgenomen zoals gebruikelijk. Een panelgesprek of presentatie kan op afstand gevoerd worden en opgenomen. Praktijkexamens kunnen dan mogelijk in een later stadium afgenomen worden.	<ul style="list-style-type: none"> • De examenopdrachten blijven dezelfde opdrachten. • Het beoordelingsformulier blijft hetzelfde
Kennisexamens		
Kennisexamens in kleine groepen	In de meeste examenlokalen zijn de afstanden tussen kandidaten minder dan 1,5 meter. Door het aantal kandidaten te verminderen kan alsnog veilig worden geëxamineerd.	<ul style="list-style-type: none"> • De lagere capaciteit brengt hogere kosten voor toezicht met zich mee. • De kwaliteit van de examenafname blijft inhoudelijk volledig op niveau. • Desgewenst kan de uitvoering van kennisexamens ook worden uitbesteed aan Examenservices. Daar zijn wel kosten aan verbonden: € 25 per examen per student (exclusief BTW).
Kennisexamens op papier	De examenstichtingen leveren de kennisexamens alleen nog online uit. Wanneer examenlokalen niet beschikbaar zijn, zou een papieren versie uitkomst bieden.	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit het perspectief van de examenstichtingen is dit een lastige afweging, doordat via papier ongewenste verspreiding van examenvragen veel lastiger is te voorkomen.
Aanpassing exameninstrumenten / examinering		
Gebruik van voortgangsmetingen in Praktijkbeoordelen aangevuld met een examengesprek	Tijdens de BPV hebben verschillende meetmomenten plaatsgevonden met een zelfevaluatie van de student inclusief bewijsmateriaal en een voortgangsmeting door de praktijkopleider. De examenbeoordeling kan worden gebaseerd op deze metingen en aangevuld worden met een (video)gesprek met de student door een onafhankelijke beoordelaar. De beoordelaar bevraagt de examenkandidaat dan over de handelingen/werkzaamheden en het toegevoegde bewijs. Dit gesprek wordt als	<ul style="list-style-type: none"> • Bepaal of de wijze van beoordelen voldoet aan de kwaliteit van examinering. • De beoordeling is gebaseerd op verschillende meetmomenten. • De metingen in Praktijkbeoordelen zijn allemaal digitaal vastgelegd. • Gegevens van betrokkenen, locatie en beoordelingen zijn altijd beschikbaar. • Het beoordelingsformulier blijft hetzelfde. • Er is nog steeds sprake van een onafhankelijke beoordelaar.

	<p>bewijs toegevoegd bij het examen. Het eindoordeel wordt vervolgens vastgelegd in de kwalificerende omgeving van de examenkandidaat. De beoordelaar geeft bij 'conclusies op hoofdlijnen' een motivatie van zijn/haar bevindingen.</p>	
<p>Andere waarnemingen aangevuld met een examengesprek.</p>	<p>Wanneer er niet met Praktijkbeoordelen wordt gewerkt zijn er op uw school mogelijk andere vormen ingezet waaruit de kennis en vaardigheden van de student afgeleid kan worden. Denk hierbij aan een examentraining waarin op een realistische en vergelijkbare wijze een 'examen' is afgelegd, een opgebouwd portfolio of dergelijke. Dit kan ook, daar waar van toepassing, aangevuld worden met een (video)gesprek conform de wijze zoals hierboven beschreven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bepaal of de wijze van beoordelen voldoet aan de kwaliteit van examinering. • Borg dat kennis, vaardigheid en houding zijn geëxamineerd in overeenkomst met het kwalificatiedossier. • Bepaal of deze wijze van beoordelen een vergelijkbaar oordeel geeft. • Kan de beoordeling worden vastgelegd op hetzelfde beoordelingsformulier?